

Случај Никарагва против САД

Софија Пјановић 17-7
Марија Павловић 17-68

Сажетак случаја

- ❖ Међународни суд правде прихвата тужбу Никарагве
- ❖ САД оспорава надлежност Суда и тражи начин да пронађе формални разлог за непокретање спора
- ❖ Међународни суд правде доноси одлуку у корист Никарагве
- ❖ САД се повлаче из поступка случаја Никарагва

- Спољна политика САД-а према Никарагви

- дуга историја спољне политике према Никарагви, увек уз одређени интерес
- Монроова доктрина - америчка политика супротстављања европском колонијализму (Џејмс Монро, 1823)
- концепт политике САД-а чини политичка моћ а да би је оствариле користе претњу или употребу војне силе
- Никарагва као предмет војних интервенција више од 20 година
- Разлог интервенције - изградња канала који би преко Никарагве спајао два океана

Буђење револуције

- ❑ Економија Никарагве заснована на северноамеричким интересима за време Сомосине диктатуре

- тешка ситуација у Никарагви узрокована диктатуром Анастасија Сомозе
- Сандинистички фронт за национално ослобођење (FSLN) - инспирисан Кубанском револуцијом започиње генерални штрајк 1978.
- САД подржавају Сомозу и Националну гарду
- бомбардовање и протеривање цивила од стране диктатора
- крај Сомосиног режима 1979.
- Сандинисти преузимају власт

Садинисти уводе бројне промене а војна моћ Никарагве почиње убрзано да расте. Након финансијске помоћи коју је је у једном периоду слао амерички председник Картер, њу одједном укида нова администрација.

1981. године, САД обустављају кредите Никарагви (Светска банка, Интерамеричка банка за за развој...)

1982. године илегалне оружане групе (Контре) почињу да се боре против режима у Никарагви.

Овакве санкције од стране САД-а још више су ослабиле њену економију.

Након свих санкција које су САД увеле, може се рећи да су свој циљ и оствариле:

- ❑ Никарагва усваја нови демократски Устав
- ❑ почињу преговори са опозицијом
- ❑ 1990. године на власт долази опозициона коалиција на челу са Виолетом Чаморо
- ❑ амерички председник пружа финансијску помоћ новој влади Никарагве

Случај пред Међународним судом правде - тужба

- Након великих губитака узрокованих интервенцијама САД-а, Никарагва се обраћа Суду.
- Тужбени захтев јесте да САД престану са агресијом, али и да надокнаде већ начињену штету.
- Никарагва наводи да су САД повредиле суверенитет Никарагве оружаним нападима, повредиле Повељу УН, вршиле економски притисак да би ослабиле Никарагву а да су деловања Контри биле подржане и финансијски помогнуте од стране САД.

Противљење САД

- Никарагванска тужба је изазвала снажан отпор САД-а у вези са надлежношћу Суда
- САД су тврдиле:
 - 1) да Суд не може да има надлежност, јер решавањем спорова треба да се бави регионални Контадора процес
 - 2) да Суд не може да буде надлежан на основу факултативне клаузуле јер је Никарагва никада није формално потписала, тј. изјава Никаргве из 1929. године није важећа
 - 3) да је тврдња Никарагве о њиховој умешаности у незакониту употребу силе, нарушавања мира или акте агресије против ње, питање које спада у надлежност Повеље, праксе других органа као и посебно Савета Безбедности УН
 - 4) САД су навеле примарну одговорност Савета Безбедности за одржавање међународног мира и безбедности
- Након одбијања да прихвати надлежност Суда, САД су се повукле из поступка спора Никарагва

Пресуда случаја Никарагва

- С обзиром на питање надлежности Међународног суда правде у случају Војне и паравојне активности у и против Никаргве (Никарагва вс САД), пресудом из 1984. године призната је надлежност Суда.
- Такође, Суд је одлучио да има надлежност у овом спору који се тиче примене Уговора о пријатељству, трговини и пловидби између САД и Републике Никарагве потписанов у Манагви 1956. године
- Пресуда из 1986. године садржи закључак Суда да су САД “прекршиле, а у одређеним аспектима и даље крше обавезе међународног права”

- Међутим, Суд није приписао САД-у одговорност за те активности
- Са друге стране, Никарагва је тврдила да су одређене војне и паравојне активности, наводно изведене од стране Контри, заправо изведене од плаћеника владе САД-а
- Суд је у случају Никарагва разликовао две групе појединаца који нису имали статус *de jure* државних органа, али су деловали у њено име- UCLA-s и Контре.

- Како је Суд донео одлуку да су САД прекршиле обичајно међународно право, исто тако је одбацио И оправдање колективне самоодбране САД-а
- На крају пресуде Суд је навео да су САД, осим моменталног прекида и даљих уздржавања од активности које представљају кршење законских обавеза, дужне да надокнаде штету Републици Никарагви

Тест „потпуне контроле” и тест „ефективне контроле“

- Када се држава може сматрати одговорном за дела која су почињена од стране појединача и група који се не могу сматрати државним органима?
- Тест „потпуне контроле“ - Да ли су САД створиле Контре и да ли постоји однос потпуне зависности и контроле над том групом- није био позитиван
- Тест „ефективне контроле“ - испитује се ефективна контрола државе над поједином операцијом групе- није био позитиван

Закључак

- У овом раду настојале смо да покажемо како је Никарагва платила високу цену америчким економским аспирацијама и неоколонијалним амбицијама
- Случај Никарагва постаје својеврстан, троструки тест:
- 1) храбрости у заштити националног интегритета и суверенитета- за Никарагву;
- 2) спремности на сагледавање и прихватање властите одговорности- за Америку;
- 3) достојности, непристрасности и доследности- за Међународни суд правде

- Међународни суд правде је у овом случају први пут користио, у вези са питањем одговорности, анализе које су касније назване никарагванским тестовима „потпуне контроле“ и „ефективне контроле“
- Случај Никарагва је био својеврстан испит за међународно право и сам Суд- ток суђења, оба иновативна теста као и пресуда су учврстили углед,самосталност и достојност Међународног суда правде